

Exposició: ÍNDIA MODERNA

IVAM Institut Valencià d'Art Modern

11 desembre 2008 - 15 febrer 2009

Comissari: Juan Guardiola

L'exposició, fruit de la col·laboració entre Casa Asia, el Ministeri de Cultura i l'IVAM, proposa un recorregut per l'art modern i contemporani d'un dels països asiàtics culturalment més dinàmics.

L'exposició *Índia moderna*, realitzada gràcies al conveni subscrit entre Casa Asia i l'IVAM, presenta a València la mostra més important a escala internacional sobre l'art modern i contemporani de l'Índia, un dels països més dinàmics culturalment. L'exposició, que reuneix més de 500 obres realitzades per més de 100 artistes, comprén un període de més de dos segles i coincidirà, amb la seua clausura al febrer, amb la fira d'art contemporani ARCO, que tindrà l'Índia com a país invitat en l'edició de 2009.

L'exposició aborda qüestions d'història, cultura, art i realitat social sorgides a l'Índia des de finals del segle XVIII fins a l'actualitat. La mostra, dividida en un preàmbul i cinc àrees històriques cronològiques, planteja un recorregut pel passat "colonial" i el present "global" de l'Índia a partir de textos, objectes documentals, material d'arxiu i propostes artístiques. *Índia moderna* narra la història d'una modernitat, arrelada en una sòlida i rica tradició artística, que es remunta a l'intercanvi entre els europeus i la societat índia i la seua influència mútua. Tal com indica el comissari de la mostra, Juan Guardiola, "la tesi principal de l'exposició intenta assenyalar que la modernitat no només va ser una pràctica artística occidental, sinó internacional, de manera que podríem parlar de diverses modernitats simultànies, totes les quals alimenten i configuren una modernitat global."

El catàleg de l'exposició reproduïx les obres exposades i conté sis assajos a càrrec dels especialistes John Falconer, R. Siva Kumar, K. G. Subramanyan, Deepak Ananth, Geeta Kapur i el comissari de l'exposició, Juan Guardiola, i a més publica una antologia de 68 textos escrits per autors com Mark Twain, Rabindranath Tagore, Henri Michaux, Salman Rushdie, Le Corbusier, Jack Kerouac, Pier Paolo Pasolini, Shashi Tharoor o Arundhati Roy.

Índia moderna

Eclipsi del Raj. Les belles arts a l'Índia colonial

La presència britànica a l'Índia, anomenada Raj, no es va consolidar fins al motí de 1857. En esta data es va posar fi al domini de la Companyia Britànica de les Índies Orientals i els territoris van passar a dependre de l'imperi a través d'un virrei. El llegat britànic va suposar la unificació política del subcontinent i la implantació d'un sistema educatiu occidental, d'una administració centralitzada i d'una xarxa nacional d'infraestructures de comunicacions. Les belles arts, així com la fotografia i el cine, introduïts pels britànics, són els mitjans artístics que il·lustren la transformació de la societat a l'Índia colonial.

Modernitat. L'escola de Bengala i Santiniketan

Amb el canvi de segle es va estendre per l'Índia un gran interès pel coneixement del seu patrimoni cultural. Des de finals del segle XIX s'havia desenrotllat un moviment cultural, denominat "renaixement bengalí", liderat per reformadors socials i intel·lectuals pertanyents a l'elit burgesa índia. En esta revisió de les tradicions com a ideologia cultural del nacionalisme és on se situa l'aparició de l'escola de Bengala durant la primera dècada del segle XX, a la qual li succeiria Santiniketan com a principal centre d'influència de l'art modern a l'Índia preindependent.

Mare Índia. Cultura a l'Estat de Nehru

El 15 d'agost de 1947 l'era del domini britànic va arribar a la seua fi. Esta data va significar el naixement de dos noves nacions: l'Índia i el Pakistan. La divisió del subcontinent indi va ocasionar una enorme emigració en massa d'hinduistes i musulmans als dos costats de la frontera, així com el genocidi de milers de persones. Després de l'assassinat de Mahatma Gandhi el 1948, el primer ministre, Jawaharlal Nehru, va establir les bases d'un Estat nacional modern amb una política democràtica, una economia planificada i una posició de no-alineament. Esta part de l'exposició narra el discurs sobre la singularitat de l'art i la cultura realitzats a l'Índia davall la idea de la identitat nacional.

Karma Cola. El viatge occidental a l'Orient

Nehru va morir l'any 1946. En aquell moment l'Índia havia deixat de ser un país desconegut i s'havia convertit en una nació plena de vitalitat. L'art i l'espiritualitat de l'Índia començaven a atraure una nova generació de jòvens que, desencantats amb l'Occident, se sentien fascinats per la filosofia oriental. Després de "l'estiu de l'amor" a Califòrnia i els incidents del maig francès, el viatge a l'Índia es va convertir en un ritus iniciàtic que va comportar el coneixement del país, però també la "comercialització" de la seua cultura. En esta secció s'analitza l'impacte de l'Orient en l'art i la cultura occidentals en camps com la literatura, el cine i l'art psicodèlic.

Estat d'emergència. Art davall el Partit del Congrés i el Shiv Jena-BJP

El 1975, la primera ministra Indira Gandhi declara l'estat d'emergència, censura la premsa i empresona els dissidents, intel·lectuals i activistes. L'estat d'excepció no s'aixeca fins l'any 1977. Ací s'exposa l'art realitzat en este període, en el qual, a diferència de l'esperit col·lectiu de l'era postindependència, s'acusa un marcat individualisme i representa una tornada a la pintura com a mitjà artístic. La paraula "emergència" no al·ludix únicament a esta situació política, sinó al clima de nacionalisme fonamentalista i de violència ètnica en la dècada de 1990.

Índia global. Diàspora d'un subcontinent multicultural

En l'actualitat, l'Índia és protagonista d'un creixement econòmic espectacular que l'han situat com una potència emergent a escala global. Les reformes econòmiques han inundat el país de béns de consum i han impulsat l'aparició d'una pròspera classe mitjana. En el camp de la tecnologia informàtica l'Índia s'ha convertit en líder mundial en desenrotllament de programari, però a pesar del seu important progrés la desocupació i la pobresa encara existixen, així com l'amenaça de l'armament nuclear. Esta última part narra en present la realitat de l'Índia dins d'un context internacional en què l'intercanvi d'idees, mercaderies i persones ha deixat obsolet el concepte de la cultura com a patrimoni nacional.

L'exposició està estructurada en sis seccions. Les dos primeres estan dedicades a l'Índia colonial i es poden veure a la Sala Pinazo; les altres quatre, centrades en l'Índia com a país independent, es presenten a la Galeria 3.

Si voleu més informació podeu visitar la pàgina web www.indiamoderna.es, on es pot consultar el catàleg de l'exposició.